

pak na roveň klásti případ, sejme-li pachatel včely, věda, kdy a komu ulétly, za tím účelem, by předstižením včasného pronásledování roje vlastníku úlu úmyslně znemožnil; i tu nezaniklo ještě svémocným činem sejímatelovým ani vlastnictví ani držba majitele úlu a naplňuje i toto jednání, nechová-li se vlastník úlu po dvoudenní zákonnou lhůtu ohledně ulétnuvšího roje naprosto netečně (§ 384 obč. zák.), skutkovou podstatu krádeže.

Čís. 1772.

Padělání peněz (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n.).

Pokud se rozlišují skutkové podstaty Šu 1 a 5 zákona.

Objektivní známkou zločinu podle Šu 5 zákona jest nepochybné určení nástrojů nebo prostředků k padělání, porušení nebo zhotovení peněz, při čemž ještě vůbec k nějakému skutečnému padělání nedošlo.

K »spolupůsobení při padělání« (§ 1 zákona) nevyžaduje se přímé účasti při tisku samotném; stačí jakákoliv činnost, související s paděláním (na př. přenechání místností k výrobě padělaných peněz.

Neúplnost právního poučení nezakládá zmatku čís. 8 Šu 344 tr. ř.

(Rozh. ze dne 27. října 1924, Zm I 564/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Litoměřicích ze dne 27. května 1924, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným zločinem podle Šu 1 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n. a zločinem podle Šu 8 tr. zák. a Šu 1 téhož zákona.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se zmatku podle čís. 8 Šu 344 tr. ř. ve dvojím směru: 1. Nesprávně poučil prý předseda porotce, že mohou žádati změnu nebo doplnění otázek, kdyby byli toho náhledu, že není dána skutková podstata zločinu podle Šu 1 zákona o padělání peněz, aniž jim však naznačil, že jest jim volno požadovati také zcela novou (eventuelní) otázku. 2. Nesprávným bylo prý dále poučení po té stránce, že zákon pod spolupůsobením při padělání peněz má na mysli na př. propůjčení nějaké místnosti k tomu cíli, aby se tam s vědomím majitele místnosti tiskly padělané peníze, dále, když se opatří stroje, kterými s vědomím toho, kdo je opatřil, tisknouti se mají padělané peníze a když tyto stroje byly opatřeny již k tomu cíli, by se jimi falešné peníze tiskly. Obžalovanému Josefu W-ovi bylo za vinu kladeno, že spoluobžalovaným padělatelům peněz přenechal svůj dům ku zhotovování padělaných státovek, a odpověděli prý porotci na příslušné hlavní otázky kladně jen následkem onoho nesprávného právního poučení. Dopouští prý se podle Šu 1 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n. zločinu, kdo buď peníze p a d ě l á nebo kdo jakýmkoli způsobem spolupůsobí při p a d ě l á n í peněz. Paděláním je prý pouze bezprostřední zhotovování peněz, tudíž jen bezprostřední ku zhotovování padělaných peněz směru-

jící činnost. Spolupůsobením při padělání peněz může prý býti proto jen spolupůsobení při bezprostřední ku zhotovení padělaných peněz směřující činnosti, tedy na př. obsluhování lisu, na kterém se padělané peníze tisknou, podávání papíru při tisknutí padělků a podobné. Spolupůsobením při padělání peněz je prý tudíž pouze činnost, kterou nějaká osoba vyvíjí při samotném tisknutí. Právní náhled, vyslovený předsedou při poučování porotců, přičí se prý ustanovení Šu 5 zákona, dle něhož ten, kdo přenechá nástroje nebo prostředky, které jsou nepochybně určeny k padělání, tresce se toliko žalářem od 1 do 5 roků, kdežto zločin podle Šu 1 zákona je ohrožen těžkým žalářem od 10—15 roků, ba doživotním. Byla by prý v tom nesrovnalost, aby opatření strojů, na kterých s vědomím jich dodatele tisknouti se mají padělané peníze, bylo mnohem mírněji trestáno, než činnost vzdálenější, pozůstávající v pouhém poskytnutí místnosti.

Stížnost jest bezdůvodna. Zaujati sluší předně stanovisko k námitce na druhém místě uvedené jakožto k námitce základní. Stížnost zneuznává podstatu a rozdíl ustanovení §§ů 1 a 5 zákona o padělání peněz. Dle tohoto místa zákona dopouští se zločinu, kdo zhotoví nebo si opatří nebo jinému přenechá nástroje neb prostředky, které jsou nepochybně určeny k padělání, porušení nebo zhotovení peněz. Zde stačí ke skutkové podstatě v objektivním směru, by šlo o nástroje nebo prostředky, které jsou nepochybně určeny k padělání atd., subjektivně nevyhledává se nic více, než aby zhotovovatel neb opatrovatel byl si vědom toho, že jde o nástroje nebo prostředky oné vlastnosti. Objektivní známkou zločinu podle Šu 5 je proto jen nepochybné určení nástrojů neb prostředků k padělání atd. peněz, při čemž vůbec ještě k nějakému vztahu neb poměru k případnému padělateli nebo skutečnému padělání peněz nedošlo. Skutková podstata je dána tudíž jen, nebylo-li lze zjistiti nic jiného, než objektivně nepochybné určení nástrojů nebo prostředků k padělání, porušení nebo zlehčení peněz. Tak podléhá pohružce zákona na př. ten, kdo zhotoví neb opatří si tiskařský lis na tisknutí peněz, aniž však na stroji tom peníze tiskl. Tiskne-li skutečně peníze nebo přenechá-li stroj ten jinému v úmyslu, by tento na něm peníze tiskl, tedy v úmyslu přispěti k padělání peněz, nejde již o zločin podle Šu 5, nýbrž o úmyslné spolupůsobení při padělání peněz podle Šu 1 zákona. Přicházíť tu stroj takový již do určitého bezprostředního vztahu ke skutečnému neb konkrétně zamýšlenému padělání peněz. Z toho vychází, že v projednávaném případě nemůže býti řeči o zločinu podle Šu 5 zákona, kdyžtě obžalovaný přenechal svůj dům spoluobžalovaným padělatelům peněz ku výrobě padělaných státovek, jež tam také skutečně vyráběny byly, dopustiv tak, aby dům ten stal se dílnou penězokažkou.

V nepravu je však též stížnost, pokud uplatňuje, že pod spolupůsobením při padělání peněz dlužno vyrozumívati jen činnost, kterou někdo vyvíjí při jich samotném tisknutí. Tak úzký výklad nemá podkladu v zákoně. Neboť již tím, že před slovem »padělání« je použito předložky »při«, dává se na jevo, že není zapotřebí přímé účasti při tisku samotném, nýbrž že stačí jakákoli činnost, související s paděláním peněz. To-

muto výkladu nasvědčuje, že zákon, aby vyloučil veškeré pochybnosti, mluví o spolupůsobení »jakýmkoli způsobem«, kteréžto označení zahrnuje v sobě všechny možné formy vědomé pomoci neb účasti při padělání peněz, jimiž jest činnost padělatele ať jakkoli podporována. Poskytnuv proto padělatelům peněz svůj dům, aby tam výrobu peněz mohli nerušeně provádět, podporoval obžalovaný jejich činnost a spolupůsobil tak ve smyslu zákona při padělání peněz. Poučení, udělené předsedou porotcům, odpovídá proto zákonu, a lze o správnosti jeho tím méně pochybovati, kdyžť průvodními výsledky vyšlo na jevo, že obžalovaný kromě propůjčení místnosti k padělání peněz padělatele straval a jim byt poskytoval, a že dal zálohu na zaplacení stroje, k padělání peněz potřebného, podporovav takto zločinný podnik způsobem účinným a horlivým.

Důvod zmatečnosti čís. 8 Šu 344 tr. ř. není proto v probraném směru opodstatněn. Tím padá sama sebou výtku ad 1., zvláště když celkové vývody zmateční stížnosti vrcholí v námitce, že nesprávné právní poučení mělo prý v zápětí, že porotcům byla odňata možnost, žádati otázku novou, zejména otázku eventuální podle Šu 5 neb 6 zákona o padělání peněz. Neboť, nebylo-li zde vůbec skutkového a zákonného podkladu pro ony otázky eventuální (§ 320 tr. ř.), — jak porotní soud ostatně ohledně ostatních obžalovaných, žádavších eventuelní otázku podle Šu 5 zákona o padělání peněz, uznal, — nebylo ani zapotřebí, by předseda výslovně při svém resumé zdůrazňoval, že porotcové mohou žádati otázku zcela novou. Nehledě k tomu odpovídalo poučení předsedovo úplně ustanovení čtvrtého odstavce Šu 327 tr. ř., takže nemůže tvořiti vůbec důvodu pro zmateční stížnost, to tím méně, když v poučení, že porotcové mohou žádati změnu nebo doplnění otázek, jim daných, je pojmově zahrnuto, že smějí žádati po případě eventuální otázky nové. Nad to by bylo ještě podotknouti, že zmateční stížnost uplatňuje svou výtkou v pravdě neúplnost právního poučení, že totiž předseda opomenul porotcům připomenouti, že smějí kromě změny nebo doplnění otázek žádati též ještě eventuální otázky nové. Neúplnost poučení není však totožnou s jeho nesprávností, jež jedině podle zákona (čís. 8 Šu 344 tr. ř.) může založiti zmatečnost, poněvadž proto, že je neúplným, nemusí býti právní poučení ještě nesprávným.

Čís. 1773.

Pokud podnikatel staveb zodpovídá podle Šu 335 tr. zák. za opomenutí svého zástupce, jemuž svěřil samostatné provádění stavby.

(Rozh. ze dne 27. října 1924, Zm II 53/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Jaroslava J-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 21. prosince 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle Šu 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.